

LOTIN TILINI O'QITISHDA PEDAGOGIK VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI TADBIQ ETISH

Xafizova Muxarram Nematilloyevna

Osiyo xalqaro universiteti Klinik fanlar kafedrasи

E-mail: hafizovamuhammad98@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada lotin tilini o'qitishda yangi pedagogik va innovatsion texnologiyalarini tadbiq etish haqida so'z yuritliadi. Ta'lif texnologiyasiga alohida e'tibor bilan qaralishi maqsadga muvofiq deb o'ylayman, chunki ta'lif texnologiyalarida o'quvchi talaba yoshlarning ichki resurslarini hisobga olgan holda amaliy mashg'ulotlarni tashkil qilish, bilim, malaka va ko'nikmalarini yaxshiroq shakllantirishning samarali usullarini izlab topish darkorligi uqtiriladi.

Kalit so'zlar: metod, innovatsion texnologiyalar, tarqatma materiallar, ta'lif texnologiyasi

"Dunyoda qancha o'qituvchi bo'lsa, metodlar ham shuncha" degan ekan Konfusiy. Ma'lumki, ta'lif jarayoni murakkab va shaklan xilma-xildir. Tibbyot oliy ta'lif muassasalarida "Lotin tili va tibbiy terminologiya" amaliy mashg'ulotlarida yangi o'quv materialini prezентatsiya(taqdimot)si turli metodlar, uni turli-tuman mashq va topshiriqlar orqali tegishli muammoli vaziyatlarga mos qo'llash orqali kerakli nutqiy ko'nikma va malakalar hosil qilish bosqichlarini o'z ichiga oladi.

Demak, lotin tilini o'qitishda yangi pedagogik va innovatsion texnologiyalarini tadbiq etish haqida o'ylar ekanmiz, ta'lif texnologiyasiga alohida e'tibor bilan qaralishi maqsadga muvofiq deb o'ylayman, chunki ta'lif texnologiyalarida o'quvchi talaba yoshlarning ichki resurslarini hisobga olgan holda amaliy mashg'ulotlarni tashkil qilish, bilim, malaka va ko'nikmalarini yaxshiroq shakllantirishning samarali usullarini izlab topish darkor.

Amaliy mashg'ulotlarda yangi texnologik jarayon va o'qitishning eng yangi zamonaviy usullarini tadbiq qilishga yangicha yondashuv lotin til o'qitishning maqsadini o'quvchi talabalarga bilim berish va ma'lum nutqiy ko'nikmalarini shakllantirishda emas, shuningdek o'quvchi talabalarning qobiliyatini rivojlantirish, lotin tiliga nisbatan qiziqishini yanada kuchaytirish, ular xotirasining ichki imkoniyatlarini ishga solish, o'quvchi talabalardagi o'z kuchi va aqliga bo'lgan ishonchining shakllanishini ham o'z ichiga oladi.

Tibbyot oliy ta'lif muassasalarida lotin tilini o'qitishda o'qituvchi o'zi o'tayotgan dars natijasining 50% o'z faoliyatiga, 50% o'quvchi talabalar faoliyatiga bog'liqligini unitmasliklari kerak, chunki o'qituvchi mavzuni to'liq bayon etgandan keyin mavzuni mustahkamlashda turli torshiriqlar, mashqlar, mavzuga oid savollar,

tarqatma materiallardan foydalanib darsni mustahkamlaydi. Dars jarayonida til o'rganishning quyidagi bosqichlari amalga oshiriladi:

1. Tinglab tushunish, lotin tilidagi o'quv materiallarini tinglab tushunish, bu til tovushlari yordamida amalga oshiriladigan ko'nikma hisoblanadi. Bunda ona tilida bo'limgan til tovushlari, o'quvchi –talabalar aralashtirib yuboradigan lotin tilidagi tovushlar qiyinchilik tug'diradi. Bu qiyinchiliklarni bartaraf etish uchun bir qator mashqlarni bajarishni talab qiladi. **2. Yozuvni o'rganish**- harflardan so'zlar yasash, so'zlar orqali iboralar tuzishni o'rgatishdir. Yozma nutq hayotda keng foydalaniadi. Shu jumladan, bugun tibbiyot ta'lim muassasalarida yozma nutqni o'rgatish katta ahmiyat kasb etadi. **3. To'g'ri o'qishni o'rganish**- lotin tilida ayrim undosh harflar (c, h, x, y), diftong (ae, oe, au, eu), digraph (ph, ch, rh, th,) va harf birikmalari (qu, ngu, ti, su)ning talaffuzi va bu harflar ishtirokidagi terminlarni to'g'ri o'qiy olish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun talabalarga o'qish materiallarini ko'paytirish darkor. **4. Tarjima qila olish**- talabalarda anatomik terminlarni lotin tilidan o'zbek tiliga va aksincha o'zbek tilidan lotin tiliga tarjima qila olish ko'nikma va malakalarini rivojlantirish o'qituvchidan katta ma'suliyat talab qiladi.

O'quvchi talabalarning amaliy mashg'ulotdagini oshirishda ko'pgina interfaol metodlardan foydalanish mumkin. Barcha oliy o'quv yurtlarida tadbiq etilayotgan innovatsion kompyuter texnologiyalari, interfaol metodlar ancha ko'paygan. Ushbu metodlarning ko'plab xillari bo'lib, hozirgi kunda qo'llanilayotgan rolli o'yinlar, "Aqliy hujum", "Baliq skeleti", "Qorbo'ron", "Tezroq, sifatliroq", "Zanjir", "O'yla, izla, top", "Ishbilarmonlik o'yinlari", "Qarorlar shajarasи", "Savollar daraxti", "Kim chaqqon", klaster, sinkveyn, Veyn diagrammasidan foydalanish va boshqa shu kabi interfaol metodlarning barcha ko'rinishlari tabiiyki, ta'lim jarayonida o'quvchi talabalarning faolligini oshirishga qaratilganligi yaxshi. Asosiy maqsadimiz talabalar darsda zerikib qolmasin, balki lotin tilini o'rganishga qiziqtirish. Darsga qiziqib o'zi xoxlab kelsin, uni majburlab olib o'tirish kerak emas. Lotin tilini o'rganish zarurligini dildan his qilsin. Amaliy mashg'ulot jarayonidagi innovatsion texnologik faoliyat mazkur jarayonni oldindan rejallashtirishni, o'qitish, o'rgatish maqsadlarini aniq belgilashni, shuningdek o'quvchi talabalardan faol ishtirokini taqozo etadi. Bu faoliyat esa amaliy mashg'ulot darsini o'tishdan oldin uning har bir lahzasini har tomonlama puxta o'ylab rejallashtirish, o'qituvchi va o'quvchi-talaba faoliyati, berilayotgan bilim va uning o'quvchi talabalar tomonidan o'zlashtirish bosqichlari, metodlari, yordamchi vositalari, mashqlar, ularni bajarishning oldindan rejallashtirilgan ma'lum ketma-ketlikka ega bo'lgan va erishiladigan natijaning belgilab olinishini taqozo etadi. Bizda har bir amaliy mashg'ulot jarayonida o'qituvchi ko'plab metodlarni birin-ketin qo'llab dars samaradorligiga erishadi. Shuning uchun ham mashg'ulot birgina metoddan iborat deb bilmaymiz. Har bir metod o'tkazishda qo'llaniladigan o'quv usullarini ishlab chiqish talabalarda o'z-o'zini tarbiyalash, o'z-o'zini

rivojlantirish, mustaqil fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatini rag'batlantiradi, talabalar tibbiyot til- lotin tilini ongli ravishda chuqur o'zlashtirishlariga motivatsiyani oshiradi. Shu bilan birga, talabalarning so'z boyligi oshadi, grammatika bo'yicha bilimlari yaxshilanadi, ta'lif darajasi oshadi.

Metodlar borki, o'quvchi talabalarni o'z shaxsiy qarashiga ega bo'lishga va turli-tuman muammoli sharoitlarda eng ma'qul yechimni topishga o'rgatadi. Bunday samarali metodlardan biri "klaster"bo'lib, bu usul talabiga ko'ra o'qituvchi tayanch so'zni doskaga yozib qo'yadi. Lotin tili amaliy mashg'ulotlarida masalan **OS** (suyak) atamasi doska o'rtasida yoziladi va talabalar ketma-ket shu atama bilan maksimum 15 ta atama yozishi kerak bo'ladi va o'zbekcha varianti qolgan talabalardan ketma-ket so'raladi yoki **OSSA CRANII** (kalla suyaklari) yoki **OSSA FACIEI** (yuz suyaklari) rasmiga qarab kalla suyaglarini ko'rsatib sanab beradi. So'ng shu so'zlar bilan birikishi mumkin bo'lgan so'zlar ham yoziladi. Bu faoliyat o'qituvchi o'quvchi talabalalar bilan hamkorlikda amalga oshirilishi talabalarning mashg'ulot jarayonidagi faolliklarini pasayishiga olib kelmasligi kerak. Bunday ishning o'quvchi talabalalar bilan darajasiga mos olib borilishi esa ularda o'zlashtirilayotgan mavzuga va fanga nisbatan qiziqish uyg'otadi. Ushbu tayanch so'zlar yordamida o'quvchi talabalalar tibbiy terminlarni tuzadilar, o'qituvchi esa yordamchi savollar bilan ularni qo'llab-quvvatlab turib o'quvchi talabalarning passiv ishtirokchilarga aylanib qolmasliklarini oldini oladi. O'quvchi talabalalar o'yashi uchun berilgan vaqtida qancha fikr yuritsa, ularning barcha harakatlarini hisobga olib borish kerak. Bu esa passiv talabalarni qo'rmasdan tez va sifatli fikr bildirishga undaydi. Ushbu ish shakli talabalarning ilmiy adabiyotlar, lug'atlar, Internet-resurslar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi, barcha atamalar (anatomik, farmatsevtika va klinik) uchun asosiy bilimlarni kengaytirish va fanlararo integratsiyani chuqurlashtiradi va talabalarga anatomiya bo'yicha asosiy bilimlarni tizimlashtirish va chuqurlashtirishga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bakayev, N. B., Shodiev, S. S., Khafizova, M. N., & Ostonova, S. N. (2020). SHAKESPEARS LEXICON: REASON WORD AS A DESIGN OF THE CONCEPT OF THE ABILITY OF THE HUMAN MIND TO ABSTRACTION, CONCLUSION. *Theoretical & Applied Science*, (6), 162-166.
2. Nematilloyevna, K. M. The Easy Ways of Learning Medical Plants (Phytonyms) in the Department of Pharmaceutical Terminology. *JournalNX*, 7(06), 274-277.
3. Хафизова, М. (2023). ТРИ ЧАСТИ МЕДИЦИНСКИХ ТЕРМИНОВ. Центральноазиатский журнал образования и инноваций, 2(12 Part 2), 134-138.
4. Хафизова, М. (2023). ПРОСТЫЕ СПОСОБЫ ИЗУЧЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ РАСТЕНИЙ (ФИТОНИМОВ) В РАЗДЕЛЕ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ

ТЕРМИНОЛОГИИ. Центральноазиатский журнал образования и инноваций, 2(11 Part 2), 193-198.

5. Nematilloyevna, X. M. (2024). ANATOMIK TERMINOLOGIYA BO'LIMIDA LOTIN TILI SIFATLARINING MA'NO JIHATLARI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(5), 47-54.
6. Nematolloyevna, X. M. (2024). LOTIN TILI OT SO'Z TURKUMINING O'ZBEK GURUHLARDA O'RGANILISHI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 104-110.
7. Hafizova, M. (2024). LOTIN TIL AMALIY MASHG'ULOTLARIDA TERMIN, ATAMA VA IBORA SO'ZLARINING QO'LLANILISHI. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(1), 132-136.
8. Хафизова, М. Н. (2024). УПОТРЕБЛЕНИЕ ЛАТИНСКИХ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ В РАЗДЕЛЕ АНАТОМИЧЕСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 16(2), 256-265.
9. Nematilloyevna, X. M. (2024). LOTIN TILI MODULIDA SANOQ VA TARTIB SONLARNING QO'LLANILISH JIHATLARI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 16(2), 249-255.
10. Khafizova, M. (2024). STUDING MEDICINAL PLANTS (PHYTONYMS) IN THE SECTION OF PHARMACEUTICAL TERMINOLOGY. *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 4-7.
11. Nematillaevna, K. M. (2024). Aspects of the Usage of Cardinal and Ordinal Numerals in the Latin Language Module. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 3(3), 278-283.
12. Хафизова, М. Н. (2024). ПРИМЕНЕНИЯ ЧИСЛИТЕЛЬНЫХ В МЕДИЦИНСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(3), 116-122.
13. Nematilloyevna, X. M. (2024). TIBBIYOT TERMINOLOGIYASIDA MA'NODOSH SO'ZLARNING QO'LLANILISH ASPEKTLARI. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 6(2), 202-212.
14. Nematolloyevna, X. M. (2024). LOTIN TILI VA TIBBIYOT TERMINOLOGIYASI MODULIDA OT, SIFAT, SON VA FE'L SO'Z TURKUMALARINING LUG'ATDA BERILISH SHAKLLARINI O'RGANISH. *SCIENTIFIC JOURNAL OF APPLIED AND MEDICAL SCIENCES*, 3(4), 314-319.
15. Хафизова, М. Н. КРИТЕРИИ ОБУЧЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ КОМПЕТЕНЦИИ.
16. Qilichovna, A. M., & Nematilloyevna, X. M. (2024). TIBBIYOT TILI HISOBLANMISH LOTIN TILINI SAMARALI O'RGANISH OMILLARI: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari*, 6(4), 197-206.
17. Nematilloyevna, X. M. (2024). UCH ASOSIY TERMINOLOGIK LUG'ATLARNING TILI. *PEDAGOG*, 7(1), 184-187
18. Qilichovna, A. M. (2024). CLINIC FOR PATIENTS WITH DENTURES COMPARATIVE DIAGNOSIS AND PATHOGENESIS. *TADQIQOTLAR*, 30(3), 127-135.
19. Ahmedova, M. (2023). COMPARATIVE ANALYSIS OF NUTRITIONAL DISPARITIES AMONG PEDIATRIC POPULATIONS: A STUDY OF CHILDREN WITH DENTAL CAVITIES VERSUS THOSE IN OPTIMAL HEALTH. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(12), 68-72.

20. Ahmedova, M. (2023). DIFFERENCES IN NUTRITION OF CHILDREN WITH DENTAL CARIES AND HEALTHY CHILDREN. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(12), 42-46.
21. Axmedova, M. (2023). TISH KARIESINING KENG TARQALISHIGA SABAB BO'LUVCHI OMILLAR. Центральноазиатский журнал образования и инноваций, 2(12), 200-205.
22. Ахмедова, М. (2023). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЭТАПАХ ДИАГНОСТИКИ И ПЛАНИРОВАНИЯ ОРТОПЕДИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ НА ОСНОВЕ ЭНДОССАЛЬНЫХ ИМПЛАНТАТОВ. Центральноазиатский журнал образования и инноваций, 2(11 Part 2), 167-173.
23. Axmedova, M. (2023). USE OF COMPUTER TECHNOLOGY AT THE STAGES OF DIAGNOSIS AND PLANNING ORTHOPEDIC TREATMENT BASED ON ENDOSSEAL IMPLANTS. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(11), 54-58.
24. Ахмедова, М. (2020). НАРУШЕНИЯ ЭНДОТЕЛИАЛЬНОЙ ФУНКЦИИ ПРИ РАЗВИТИИ АФТОЗНОГО СТОМАТИТА. *Достижения науки и образования*, (18 (72)), 65-69.
25. Axmedova, M. (2023). THE IMPACT OF SOCIOCULTURAL FACTORS ON THE Pervasiveness of DENTAL CARIES AS A COMPLEX HEALTH CONDITION IN CONTEMPORARY SOCIETY. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(9), 24-28.
26. Ахмедова, М. К. (2024). ОБЩИЕ ПРИЧИНЫ КАРИЕСА ЗУБОВ. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 77-85.
27. Qilichovna, A. M. (2024). CLINICAL SIGNS WHEN ACCOMPANIED BY DENTAL DISEASES AND METABOLIC SYNDROME. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 39(5), 116-24.
28. Ахмедова, М. К. (2024). Профилактика Стоматологических Заболеваний У Беременных. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 3(3), 66-72.
29. Ахмедова, М. К. (2024). ОСНОВНЫЕ ПРОФИЛАКТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ТКАНЕЙ ПАРОДОНТА У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 254-260.
30. Qilichovna, A. M. (2024). PREVENTION OF PERIODONTAL DISEASES IN CHILDREN AND TEENAGERS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 234-239.
31. Qilichovna, A. M. (2024). PREVENTION OF PERIODONTAL AND GUM DISEASES IN PREGNANT WOMEN. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 240-245.
32. Qilichovna, A. M. (2024). HOMILADOR AYOLLARDA TISH VA PARADONT KASALLIKLARINING OLDINI OLISH. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 246-253.
33. Ахмедова, М. К. (2024). ИЗУЧЕНИЕ ПРИЧИННЫХ ФАКТОРОВ ПАРОДОНТИТА. *Journal of new century innovations*, 49(3), 47-53.
34. Qilichovna, A. M. (2024). TO STUDY THE FACTORS THAT CAUSE PERIODONTITIS. *Journal of new century innovations*, 49(3), 40-46.

35. Qilichovna, A. M. (2024). THE ROLE OF PATHOGENESIS IN THE GROWTH FACTORS OF PERIODONTITIS DISEASE. *Journalofnewcenturyinnovations*, 49(3), 25-32.
36. Qilichovna, A. M. (2024). TISH KARIYESI BO'LGAN BOLALAR VA SOG'LOM BOLALARNING OVQATLANISHIDAGI FARQLAR. *Ta'lanningzamonaviytransformatsiyasi*, 6(2), 213-223.
37. Ахмедова, М. К. (2024). РАЗЛИЧИЯ В ПИТАНИИ ДЕТЕЙ С КАРИЕСОМ ЗУБОВ И ЗДОРОВЫХ ДЕТЕЙ. *Ta'lanningzamonaviytransformatsiyasi*, 6(2), 224-234.
38. Qilichovna, A. M., Nematilloyevna, X. M., & Ergashevich, I. I. (2024). THE ROLE OF CARIOGENIC AND PROTECTIVE FACTORS IN THE PREVENTION OF CAVIES. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 43(8), 45-51.
39. Qilichovna, A. M., Nematilloyevna, X. M., & Ergashevich, I. I. (2024). KARIYESNING OLDINI OLISHDA KARIOGEN VA HIMOYA OMILLARNING ROLI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 43(8), 52-59.
40. Qilichovna, A. M. (2024). FACTORS CAUSING THE WIDE SPREAD OF DENTAL CAVIES. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 4(4), 154-160.
41. Nematilloyevna, X. M., & Qilichovna, A. M. (2024). MORPHO-FUNCTIONAL CHANGES IN ACUTE FORMS OF APHTHOUS STOMATITIS: Yangi O'zbekistontaraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari*, 6(4), 177-186.
42. Qilichovna, A. M., & Nematilloyevna, X. M. (2024). METABOLIK SINDROMI VA QON BOSIMI BOR BEMORLARDA O'ZGARISH XUSUSIYATLARI BAHOLASH: Yangi O'zbekistontaraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari*, 6(4), 187-196.
43. Qilichovna, A. M., & Nematilloyevna, X. M. (2024). TIBBIYOT TILI HISOBLANMISH LOTIN TILINI SAMARALI O'RGANISH OMILLARI: Yangi O'zbekistontaraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotidatadqiqotlarnio'rniavarivojlanishomillari*, 6(4), 197-206.
44. Saloxiddinovna, X. Y. (2024). Current Views of Vitamin D Metabolism in the Body. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(3), 235-243.
45. Saloxiddinovna, X. Y. (2024). MORPHOFUNCTIONAL FEATURES OF THE STRUCTURE AND DEVELOPMENT OF THE OVARIES. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 4(4), 220-227.
46. Saloxiddinovna, X. Y. (2024). Modern Views on the Effects of the Use of Cholecalciferol on the General Condition of the Bod. *JOURNAL OF HEALTHCARE AND LIFE-SCIENCE RESEARCH*, 3(5), 79-85.
47. Togaydullaeva, D. D. (2022). ARTERIAL GIPERTONIYA BOR BEMORLARDA KOMORBIDLICK UCHRASHI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(11), 32-35.
48. Togaydullaeva, D. D. (2022). Erkaklarda yurak ishemik kasalligining kechishida metabolik sindrom komponentlarining ta'siri. *Fan, ta'lif, madaniyat va innovatsiya*, 1(4), 29-34.
49. Dilmurodovna, T. D. (2023). MORPHOLOGICAL ASPECTS OF THE THYROID GLAND IN VARIOUS FORMS OF ITS PATHOLOGY. *American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences* (2993-2149), 1(8), 428-431.

50. Dilmurodovna, T. D. (2023). Morphological Signs of the Inflammatory Process in the Pancreas in Type I and II Diabetes Mellitus. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(11), 24-27.
51. Dilmurodovna, T. D. (2023). КЛИНИКО-МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЕ ВОСПАЛИТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ПОДЖЕЛУДОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЕ ПРИ САХАРНОМ ДИАБЕТЕ I И II ТИПА. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 33(1), 173-177.
52. Khafiza, J., & Dildora, T. (2023). Frequency of Comorbid Pathology among Non-Organized Population. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 2(4), 260-266.
53. Dilmurodovna, T. D. (2023). Clinical and Diagnostic Features of the Formation of Arterial Hypertension in Young People. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(12), 41-46.
54. Dilmurodovna, T. D. (2024). DIABETES MELLITUS IN CENTRAL ASIA: PROBLEMS AND SOLUTIONS. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 12(4), 204-213.
55. Тогайдуллаева, Д. Д. (2024). ОБЩИЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЕ САХАРНОГО ДИАБЕТА В СРЕДНЕЙ АЗИИ. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 12(4), 193-204.
56. Tog'aydullaeva, D. D. (2024). GIPERTENZIYA BOR BEMORLARDA MODDALAR ALMASINUVINING BUZULISHI BILAN KELISHI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 130-137.
57. Dilmurodovna, T. D. (2024). FACTORS CAUSING ESSENTIAL HYPERTENSION AND COURSE OF THE DISEASE. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 138-145.
58. Dilmurodovna, T. D. (2024). PREVALENCE INDICATORS OF ARTERIAL HYPERTENSION IN THE POPULATION. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(4), 78-87.
59. Тогайдуллаева, Д. Д. (2024). ИШЕМИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ СЕРДЦА, МЕТОДЫ ЛЕЧЕНИЯ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ СТЕНОКАРДИИ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 39(5), 107-115.
60. Dildora, T. (2021, June). CHRONIC RENAL FAILURE. In *Archive of Conferences* (pp. 85-89).
61. Tog'aydullayeva, D. D. (2024). MORPHOLOGICAL ASPECTS OF ANEMIA IN SOMATIC DISEASES. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 4(4), 212-219.
62. Nematilloyevna, X. M., & Qilichovna, A. M. (2024). MORPHO-FUNCTIONAL CHANGES IN ACUTE FORMS OF APHTHOUS STOMATITIS: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari*, 6(4), 177-186.
63. Qilichovna, A. M., & Nematilloyevna, X. M. (2024). METABOLIK SINDROMI VA QON BOSIMI BOR BEMORLARDA O'ZGARISH XUSUSIYATLARI BAHOLASH: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari*, 6(4), 187-196.
64. Qilichovna, A. M., & Nematilloyevna, X. M. (2024). TIBBIYOT TILI HISOBBLANMISH LOTIN TILINI SAMARALI O'RGANISH OMILLARI: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. *Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari*, 6(4), 197-206.